

SØNDAG D. 20. FEBRUAR 2011

Prædiken af Søren P. Grarup

Indgangslæsning: 2. Korinterbrev kap. 5 v. 17.

Gammeltestamentlig læsning: 1. Mosebog kap. 1 v. 1 – kap. 2 v. 4.

Prædikentekst: Mattæusevangeliet kap. 3 v. 11-17.

“Ånd søger krop” - det er Anne Marie Ågård - tidligere lektor i teologi ved Århus universitet, og - som jeg selv har mødt hende - en varm kristen søster, der har formuleret den enkle sætning som en slags opsummering af en lang, tyk afhandling, hun skrev under overskriften “Helligånden sendt til verden.”

Ånd søger krop. Med de tre enkle ord har hun fået held - eller var det nådegave - til at formulere en meget stor og dyb sandhed. Og den enkle formulering kan kaste lys over mange ellers dunkle ting, både i Bibelen og i vort liv som kristne - og i verdens skæve gang og menneskers færden med hinanden.

Ånd søger krop. Det, vi kalder åndeligt - det usynlige, uhåndgribelige - det må finde krop, finde form, handling, konkret udtryk, for at eksistere.

Sådan er den åndelige virkelighed, set fra vor jordbegrænsede synsvinkel. Hvordan det ser ud fra Guds evigheds-synsvinkel, det kan vi ikke vide, og alle spekulationer om det, vil være tom tidsspilde, for det er her, vi befinder os, på denne jord - og det er her vi skal være lige nu.

Ånd søger krop - vi kender det godt fra vort ganske almindelige hverdagsliv. Vi gør os uvilkårligt nogle tanker om hinanden. Og det vi hver især tænker, ja, vi kan lade være med at sige det til nogen og så mene, at vi holder det for os selv - - det er bare en tanke, og tanker er toldfri. Men aldrig så snart har vi mødt hinanden, måske bare fået øje på hinanden, før de tanker vi tænkte i sindets skjul, finder krop i den måde, vi hilser på hinanden, den måde, vi taler med hinanden, den måde vi færdes med hinanden.

Ånd søger krop. Vi kan tænke på et meget uhåndgribeligt begreb som “tidsånden” - hvad er tidsånden? Det er en usynlig åndelig strøm, der forplanter sig ud blandt mennesker i en bestemt tid. Men hvordan kender vi tidsånden, hvordan ser vi den? - for vi må jo vide, at den er der, når vi kan give den navn, selv om den er usynlig.

Jo, vi ser den i menneskers konkrete færden - de handlinger, mennesker gør - i de valg, der er typiske i tiden - den måde mennesker konkret agerer på i fællesskabet. Ånd søger krop. Hvis ikke den konkrete færden, de konkrete handlinger, de konkrete mønstre var der, kunne vi slet ikke tale om nogen tidsånd. Og således kunne vi også vende sætningen om og sige: Krop røber ånd.

Det liv, der leves - de ord, der tales - de handlinger, der gøres - den adfærd, der udvises røber den ånd, som denne krop huser.

Vi hørte før Bibelens skabelsesberetning - den første af de to skabelsesberetninger.

“I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden. Jorden var dengang tomhed og øde, der var mørke over urdybet, og Guds ånd svævede over vandene.”

Og Gud talte, og Ånden udvirkede, hvad Gud sagde - og frem af urdybet dukker jorden og livets mangfoldighed, og til sidst skaber Gud mennesket i sit billede. Og for hver skabelsesakt læner Gud sig lidt tilbage og betragter det, han har skabt. Og det skabte svarer tilbage og røber, hvad det er for en ånd, som denne krop huser - “Gud så at det var godt”, for det var hans egen ånd, der havde søgt og skabt denne krop.

Vi ved, at det ikke blev ved at være godt. Vi behøver ikke engang at læse Bibelens beretning om syndefaldet, for at vide det. Vi kan bare betragte vor verden og vort eget liv.

Hvis vi har øje og øre for det og giver os tid og ro til at se og lytte, så ser og hører vi stadig, at hele jorden er fuld af Guds herlighed - og hver lille skabning hvisker og synger om en Gud og skaber, der elsker med en evig kærlighed.

Men vi ser også i menneskers liv - i vort eget liv - i vor færden med hinanden, i vor forvaltning af Guds gode skabning - vi ser, at der er andre ånder på færde, som har søgt krop, og som vi har givet krop.

Vi kan undre os over, hvor de ånder dog kom fra, og får ikke svar på den undren. Men vi ved, at sådan er det - for vi er syndere. Og Guds billede i os blev sløret og skamferet. Guds retfærdighed blev skiftet ud med vor uretfærdighed.

Men Guds Ånd søger stadig krop - og Guds Ånd finder stadig krop.

I dag - fastelavns søndag - får vi af tekstrækken foræret beretningen om Jesu dåb.

Det er en mærkelig beretning - for det er en mærkelig begivenhed, der berettes om. Allerede Johannes Døberen var klar over, at her var noget helt bagvendt.

Johannes var sendt for at bane vej for Messias og hans gerning: "Jeg døber jer med vand til omvendelse; men han, som kommer efter mig, er stærkere end jeg, og jeg er ikke værdig til at bære på hans sko. Han skal døbe jer med Helligånden og ild."

Noget kan tyde på, at Johannes ganske efter tidens gammeltestamentlige tankegang havde ventet Messias som en frygtindgydende dommer, en ubønhørlig oprykker.

Så kommer Jesus – ikke en frygtindgydende dommer, men Guds Lam, der bærer verdens synd. Johannes ved, hvem han er: Messias, som han har prædikeret om - og Johannes bliver grundforvirret, for det er helt selvmodsige dette her: »Jeg trænger til at blive døbt af dig, og du kommer til mig?«

Johannes døbte med omvendelsesdåb til syndernes forladelse.

Hvem kan blive døbt med den dåb? Det kan kun syndere, som trænger til omvendelse.

Men her kommer den eneste, der ikke er en synder. Sagt med Hebræerbrevets ord: "Han er Guds herligheds glans og hans væsens udtrykte billede, og han bærer alt med sit mægtige ord." Her kommer han, der skal døbe med Helligånd og ild, som Johannes sagde.

Jo, Johannes havde brug for at blive døbt af ham.

Men Jesus svarer: »Lad det nu ske! For således bør vi opfylde al retfærdighed.« Det lyder måske lidt kryptisk, men det betyder noget i retning af: Lad os nu få vendt alting ret i forhold til Gud, og lad os gøre det på Guds måde.

Så bliver Guds Søn, som selv er Gud, døbt med synderes dåb. Gud stiller sig på lige fod med os syndere. I og med at det sker i fuld offentlighed, giver han her definitivt afkald på at være Gud lig. Det er Jesu indvielse til den tjeneste, han var kommet for at udføre. Det er Jesu andel i hans dåb.

Og idet han stiger op af vandet han bliver selv døbt med Helligånd, og Gud bekræfter, at "Det er min elskede søn." Det er Guds andel i Jesu dåb.

Her i Jesu dåb er hele hans vej tegnet. Han kom ikke som den frygtindgydende dommer og ubønhørlige oprykker, Han kommer ikke for at dømme al uretfærdighed, men derimod for at

opfylde al retfærdighed - at vende alt ret i forhold til Gud og på Guds måde, ved som Guds elskede Søn selv at bære al synd og skyld i døden på korset og opstå påskemorgen.

Jesus så sin dåb ikke som et enkeltstående afsluttet ritual, men som hele denne vej ned i døden for vor skyld og op i opstandelsen til liv for os. Han siger det sådan et sted: "en dåb skal jeg døbes med, og hvor det knuger mig, indtil den er fuldendt."

Udsigten til det, der ventede ham i korsdøden, knugede ham. For Guds Søn var 100% menneske.

Og for at fuldende den dåb, han var kommet for at fuldende i korsdøden og opstandelsen, og dermed opfylde al Guds retfærdighed, måtte han døbes med Helligånd.

Hans dåb med Helligånd var ikke blot et øjeblikks glinsende oplevelse, men hele hans vej - hele hans kærlige færden blandt og sammen med lidende, kæmpende, vrangvillige, søgende mennesker - hele hans vej til korset og opstandelsen.

Og derfor måtte han til stadighed søge Gud i nætters og dages bøn, for at Guds Ånd kunne søge og finde krop i ham og føre ham hele vejen til opfyldelsen af al retfærdighed.

Al retfærdighed - alt skulle vendes ret i forhold til Gud og på Guds måde, så Guds billede igen kan træde klart frem i menneskers liv.

Det var ikke en lappeløsning på verdens dårlighed, Jesus kom med. Det var intet mindre end verdens nyskabelse, han satte i værk, da han lod sig døbe for selv at være den, der døber med Helligånd.

Det er betagende at få øje på parallellen mellem skabelsesberetningen og beretningen om Jesu dåb. Guds Ånd svævede over urdybet, og Gud talte og kaldte skabningen og livet frem af vandet.

Idet Jesus stiger op af vandet, er Helligånden over ham og Gud taler: "Det er min elskede søn, i ham har jeg fundet velbehag."

Guds Søn, mennesket Jesus, bliver således den første af Guds nye skabninger - ny, ikke i det fysiske, men ny, fordi han var det første menneske midt i en faldne skabning, som helt og holdent lod Guds Ånd søge og finde krop i sig.

Og således bliver Jesu dåb forbilledet eller prototypen på vor dåb i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Den dåb er tegnet på, at Gud skaber nyt, idet vi tager imod den retfærdighed, som Jesus opfyldte da han bar vor skyld på korset, så vi i Guds øjne er retfærdige for ham - så alle syndens ånder, der tog krop i os, mister grebet, og syndens barrierer er ryddet af vejen, så Guds Ånd kan søge og finde krop i os - - - vi døbes med Helligånd og bliver nye skabninger i Kristus - den levende Guds børn.

Hvordan denne nyskabelse erfares konkret, kan være meget forskelligt fra det ene menneske til det andet. Men den sker - og ingen skal lade sig bilde ind af tidens paroler, at troen på Jesus Kristus er en privat sag, der kan holdes skjult i hjertets usynlige gemmer - for ånd søger krop, og krop røber ånd.

Nogle har oplevet et strålende, ubeskriveligt øjeblik som da duen svævede over Jesus og røsten lød fra himlen. Andre har oplevet et velsignet rystende øjeblik, så markant, at de vil sige: Dér, den dag i den situation blev jeg døbt med Helligånd. Andre igen oplever en stilfærdig rislen af levende vand gennem livets tørre dage og år.

Gud har ingen ritualbog for dåb med Helligånd. Og ingen behøver at betvivle eller kimse ad andres vidnesbyrd og erfaring af denne Guds nyskabende indgriben.

Ligesom Jesu dåb med vand var en indvielse til en lang vej i tjeneste i Helligåndens kraft - en lang vej frem til det kors og den opstandelse, der var hans tjenestes bestemmelse - sådan er vor dåb en indvielse til en livslang proces af nyskabelse ved Helligånden.

Hvornår skaber Gud en plante? Er det, når den lige er spiret, eller er det når den har vokset sig stor og sat blomster og frugt og har kastet frø? Mon ikke han skaber hele vejen igennem?

Gud har knyttet et løfte til den indvielse, som er vor andel af dåben. Og det løfte er, at han døber os med Helligånd. Dermed gør han os til nye skabninger i Kristus, Guds elskede børn, som får den nådegave, at vi ligesom Jesus må være - ikke i vor egen og ikke i alverdens mange ånders tjeneste, men i den levende, hellige, almægtige Guds tjeneste - at vi må tage del i hans nyskabelse af verden, ved at stadig flere gennem vort liv og vort vidnesbyrd ser Jesus Kristus.

Det er så stort, at det ikke er til at begribe.

For Jesus selv var det nødvendigt, for ikke at vige fra dåbens indvielse, at bruge timer og nætter og dage i bøn - til stadighed at søge nær til Gud, så hans Ånd til stadighed kunne finde krop i ham.

Hvor meget mere er det så ikke nødvendigt for os.

Så lad os bede: Kom til os, Gud Helligånd (Taizé-sang)

Tænd din kærligheds flamme

Tui amoris ignem

Kom til os, Gud Hel-lig-ånd, tænd i vor ånd din kær-lig-heds flam-me.

Veni Sancte Spiritus,
tui amoris ignem accende.
Veni Sancte Spiritus.
Veni Sancte Spiritus.

Kom til os, Gud Hel - lig - ånd , kom til os , Gud Hel - lig - ånd.

Holy Spirit, come to us,
kindle in us the fire of your love.
Holy Spirit, come to us.
Holy Spirit, come to us.